

Nro. 30.

A FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indult Bétsből, Kedden October 13-ik napján,
1807-ik esztendőben,

B é t s.

A maga belső Austriai Statusainak látogatásokra ment Csász. Kir. Felség azoknak belső és külső állapotjokat, és a' Gréczi Magistratusnak dolgait az oda való Gubernator Gróf Saurau előlése alatt szorossan meg vizsgálhatta és azokat a' tiszviselőket a' kiket hivataljoknak folytatásában vagy resteknek, vagy hívségteleneknek tapasztalt, nyugodalomra bocsátotta, a' helyettek alkalmasabbakat, hívségesebbeket, és szorgalmatosabbakat tett tiszviselőkké. Minekutánna ott 8 napokig múltatott, és az azon tartománybeli bányákat is meg szemlélte volna, onnan Szalzburgba ment

a' hová kedves testvér öttse Ferdinand a' Würzburgi nagy herczeg is minden óran váratik. — A' Presburgi békeffég ereje szerént az Austriai Monarchiával öszve kaptsolatott Salzburgi és Berchtoldsgadeni herczegségekben egy különös Kormány-szék állittatik fel, melynek lakhelye Salzburgban fog lenni, és olly alkotmány szerént igazgattatni, mint a' több Austriai tartományok.

Egy jó hazánkfia, a' Fels. Királyi Udvari Erdély Országai Cancelláriának érdemes 2-ik Registrator Kéler Gottfried Úr, Titt. Kéler Zsigmond Alsó Austriai Apeilationis Consiliarius Urnak kedves testvér öttse, hosszas sinlő betegsége után, e' folyó October 9-ik napján, esteli 7 óraker, 57 eszaendős korában, igen szép tsendes halállal e' világból ki múlt. A' ki ezen érdemes hazafit közelebről esmérte, jól tudja, melly nagy előmeneteleket tett a' tudományokban, kiváltképen pedig a' honnyi Historiában, a' mellyről való szép Collectiója elegendő tanúbizonyosság lehet.

Tudós hazánkfiáról lévén a' szó, egy más érdemes hazánkfiáról, úgymint Zetter Sámuel Urról is emlékeznünk kell, a' ki a' Fels. Orsz Császártól a' Moskaui Csász. Akademiában a' Calcographiának, az az, a' rézre való metzés mesterségének, és a' Természeti Historiának tanítására hivatalt vévén, a' múlt Augustus hólnapban oda el is utazott. Ez a' derék hazafi Tek. Győr Vármegyében Fölpetzen született, a' hol, édes atya az oda való Evangélika Ekklesiának Predikator volt. — Ennek halála után mostoha atyával, Horváth András Orosházi Evang. Predikátorral édes anyját követte, és 11 esztendőskor

ráig ott neveltetett. — Onnan a' Posoni Evangel. Gymnasiumban vitettetvén tanulás végett, ott 9 esztendőket töltött el, a' honnan egyenesen ide jöven magát egészlen a' Calcografiának és Természeti Historiának tanulására szentelte, mellyekben szép előmenetelt tévén, és amazt, tudniillik a' Calcographiát 23 esztendőig gyakorolván itten, az Orosz Cs. Követ Gróf R a s u m o w s k y ajánlására nagy fizetésre, a' mint fellyebb irtam, a' Moskaui Csász. Akademiába hivattatott azon tudományoknak tanítására.

H a d i T u d ó s i t á s o k .

A' jelenvaló háborús környülállásokról más képen gondolkoznak Angliában, másképen Európa száraz Országaiiban. A' Brittusok azt állatják hogy ők a' tengereken egész Európával ki köthetnek, és hogy ő nállok nélkül Európának élni lehetetlen. A' száraz Európa ellenben azt tartya, hogy ha minden kikötőhelyek bé zárattatnak az Anglusok előtt, 's ha ők az ő productumaikat, 's fabricatumaikat a' száraz Európának 'el nem adhattyák, végtére kenyerek se leszen elegendő, nem lévén abban módjok, hogy a' Pruffziai Lengyel Országból, és az Orosz Birodalomból szükséges élelet viheffenek Angliába, melynek termésével egy fél esztendeig sem érik bé, a' többit, más Európai Országokból kell nékiek ki pótolni.

Erről, és más több tárgyakról egy Német Országi tudós Zsurnalista következő módon okoskodik:

„A' tenger és száraz föld közt való háborúság igen gonosz ábrázatot mutat Európában. Világos dolog, a' mint magok az Angliai közönséges újság levelek is bizonyították, hogy Canning külső dolgokra ügyelő Anglus minister a' száraz Európának nagyobb függésbe és bátorságosabb alkotmányba való helyheztetése nélkül békefféget tenni nem akar. Ő a' Coalitióról semmit sem kíván tudni. Anglia a' jelenvaló háborúáltal minden Európai Hatalmasságokat, a' mellyek csak leg kisebb tengeri erővel bírnak is, Angliától való függésbe akarja tartani, és minden tengeren való uradalmat magáévé tenni. Minekutánna Dánia Országot minden tengeri erejétől 's hajóseregeitől meg fosztotta, 's haza vitte volna, sem az Orosz, sem a' Svéciai, sem a' Török tengeri erőtől nem fél. — A' két elsőbb előtt a' Sundot egy két hadakozó hajójával úgy bé zárja, hogy leg kisebb ártalmára sem lehetnek azok Angliának, egyetlen egy hajójok sem evezhet ki a' Balticum tengerből. — A' Krimiában lévő Orosz, és a' Török hajóseregek ellen Collingwood Admirálist már el küldötte, a' ki 5 linea hajóval 's egynéhány fregatokkal a' Dardanellák előtt állván vigyázaton, Török Országot minden más Országokkal való egyességétől el zárja, 's annál fogva a' Török Svékus és Orosz hadi erőt zárva, és az Oceanus tengertől el rekesztve tartya. Miként fog Orosz Admirális Sinjavin Krimiába visszamenni, a' már más kérdés.“

„Mind ezekből mi következik? Az Oroszok, Törökök, Svékusok semmit se bé nem vihetnek, sem ki nem vihetnek. Az Orosz Birodalom, mely-

nek népessé 30 millió főre megyen, és a' Bálticum 's fekete tengereken uralkodik, egynéhány Anglus fregatok által egészen bé fog zárattatni. Ámbár az egész Száraz Európa haragra 's bosszúságra gerjedjen a Brittusok ellen; bár millió fegyveres népet állitson is ki a' tenger partjaira, bár egész Európa fel támadjon is Anglia ellen, semmit sem érthet azon nagy és mások felett erősb tengeri Hatalmasságnak. - Az Angliába való kiszállásnál egyéb mód és eszköz nincs annak meg aláztatására. Ha száz ezer Francia oda ki szállhatna, egész Angliát még hódíthatná; de miképen szállhat ki, ha elegendő tengeri ereje nem lézen fedezésére, azt gondolni sem lehet. Ennek a' nehézségnek el háritására, ennek a' tsimbóknak fel óldására egyedül a' Napole on nagy elméje alkalmas, a' ki vagy Persia vagy Egyiptomi Országon által napkeleti Indiába bé nyomúlvan, ennek a' hosszú politicus játéknak egyetlen egy szerentsés történet által egyszerűbe végett vethet. "

Most már nemtsak Dánia, hanem a' Hanzeatika városokkal is ellenségesképen bánnak az Anglusok. A' múlt September 24-iken egy Anglus fregat jelenvén meg Lübek előtt a' Travemündeni révben, két harmad-napig minden ki menő és bé menő kereskedő hajókat szabadon botsátott, hanem egy Anglus posta hajó érkezvén ahhoz, minden ott talált hajókat, valamint a' Lübekieket úgy a' Hamburgiakat is le árestálta 's magával el vitte. Ennek okául azt teszik, hogy azok a' hajók az Orosz kikötőhelyekből tértenek vissza, és hogy akármelly Nemzetnek hajói mennyenek az Orosz

kikötőhelyekbe, 's terjenek azokból vissza, bizonyosan el fognak az Anglus hajóktól ráboltatni. — Nemtsak a' Hanseatica városoknak kikötőhelyeivel 's hajóival, hanem az Orosz Birodalombéli, és Orosz vitorlákkal járó hajókkal is ellenségesképen bánnak az Anglusok.

A' Svéciai Pomerániában lévő Francziák minden Svéciával való egyefféget és levelezést meg tilalmazzák. Minden rendbéli hajók, a' mellyeket a' Fransziák a' Rügeni és Danholmi szigetekbe való kifzallás végett öfzve gyűjtöttek, vissza adattatnak azoknak a' kikhez tartoztak. A' Svéciai Pomerániának és Rügeni szigetnek jövőbeli sorsok még niuts meg határozotva. Sokan avval hizelkednek magoknak, hogy ha Frantzia Ország részére fog a' Svéciai Király állani, azokat vissza nyeri, ha pedig nem áll, örökre el fogja vesztetni. — Néhány közönséges levelekből azt olvassuk, hogy a' Londoni Ministerium a' Stockholmi Kir. udvarnak a' Svéciai Pomeránia helyett más kipotolást ígért, de úgy, hogy Zelandiának és Koppenhágának el vételekben semmi akadályokra ne legyen az Anglusoknak a' Svéciai Király.

Az Orosz Birodalomhoz tartozó Révali és Cronstadti kikötőhelyekben egynéhány erős batteriák kéfzittetnek, a' mellyekből tudniillik az Anglus hajókat, ha oda menni, és az Orosz hajóse-
reget, melly 24 linea hajóból, és 30 fregatból, 's több apróbb rangú hajókból áll, vagy meg gyújtani, vagy el rablani igyekeznének, tüzes gölyöbisokkal lehessen meg közönteni. — Pétersburg-

ban olly nagy gyűlölségben élnek az Anglusok, hogy senki közzülök közönséges helyen meg nem jelenhet bátorsággal.

A' Koppenhágai katona őrizetnek vólt Com-mendánsa Generál P e y m a n n az ostromlás alatt vett sebében meg hólt. — Generál Major W a l t e r s d o r f, egy azok közül, a' kik az Anglusokkal szerzett Capitulatiónak maga nevét aláírta, Kielbe lett menetelekor, a' Korona herczeg parantsolatjára meg fogattatott, és Jütlandiának A a l b u r g nevezetű várossába küldetett árestomba. — A' Zélandiai lakosokról azt beszélik azok az idegen kereskedők, a' kik a' Koppenhágai Capitulatió után Hamburgba, Lübekbe, és Altonába mentek, hogy ők tartozó kötelességeket nem mivelték, és mivel mindenekért jól meg fizettek az oda ki szállott Anglusok, a' midőn ellenek vitettek vólna, mind széllyel futottak, 's magokat hagyták a' tiszteket. Ellenben a' Norwégiai lakosok, a' kik derék és bátor hajós katonák, számos zsákmányozó hajókat készitnek az Anglusok ellen, és jó védelmező állapotba helyheztetik tengeri partjait. — Princz P o n t e C o r v o (Marsal Bernadotte) olly nyugtató jelentést ítetett a' Dániai Korona örökösnek, hogy akár mikor kívánnya, mindenkor 40 ezer Francziák lesznek szolgálatjára készen, a' kik minden szempillantásban érette véreket ki ontani nem sajnállyak.

A' Londoni kereskedők avval vigasztallyák magokat és másokat, hogy az Európai kikötőhelyek nem sokáig lesznek a' N. Britanniai hajók előtt bé zároltatva, mivel el lehetnek ugyan a'

több Európai Országok az Angliai fabrikatumok nélkül egy ideig, de a' coloniális productumokat, a' millyenek a' kaffé, a' nádméz, az indigó, a' fűszerszámok, az Indiai orvosló szerek, a' melylyekkel egyedül Anglia bővölködik, el nem kerülhetik; következésképen tsak attól függ, mellyik rész tűrheti el tovább a' dolgoknak jelenvaló állapotját, Anglia é, vagy a' több Európai Országok? E' dolgot leg jobban meg határozhatták az északi Ámerikai szabad Statusok, mellyek a' Washingtoni utolsó gyűlésben el végzették, és az Angliai Kormányfűznek is világosan meg izenték, hogyha az Ámerikai kereskedő hajókat ennekutánna is meg kurdasztattya Anglia, ők is hadat indítának ellene, a' melytől jobban félnek a' Brittusok, mind minden Európai Hatalmasságokkal való háborútól.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Eszaki Német Ország.

Néhány közönséges újság levelek azt hirdették, hogy a' Fels. Pruffziai Király arra határozta volna meg önön magát, hogy ennekutánna nem Berlinben, hanem Pruffziának fő városában Königsbergben (Regiomontumban) fogna lakni. Ez a' minden fundamentum nélkül való hir egész Brandenburgiát, nevezeteffen ennek szép és népes városát Berlint nagy szomorúságba ejtette, melly maga népeffégét és virágzott állapotját egyedül a' Kir. familiának küfzönte.

A' Pruffziai hadi szolgálatban völt, de abból ki lépvén egészen a' tudományokra sekűtt, és historicus munkáiról a' tudós Európa előtt efe-

gendőképen esméretes Kapitány Archenholz ezen köz hirt meg tázfolni igyekeztén, a' maga hólnapos munkájának, az úgy nevezett Minervának Augustusi darabjában, sok okokkal meg mutatta, hogy a' most uralkodó Pruffziai Király III. Fridrik Wilhelm azt jelenvaló politicus környölállásaira nézve sem nem táveli, sem nem mivelheti. Minekelötte ezen munkáját a' tudós világgal közlötte volna, azt elsőben a' nevezett Felségnek küldötte meg, 's annak engedelmével is adta ki. Melly jelentésére a' Fels. Pruffziai Királytól következő választ nyert:

Kedves Kapitány Uram Archenholz! Igegy köszönöm, hogy Kigyelmed azon munkáját, mellyet annak a' köz hirnek meg tázfolására, hogy én az én rezidentziámat Berlinből Königsbergbe igyekezem által tenni, készített, előbb mint sem a' maga Minervájába bé iktatta volna, velem közlötte, mivel az által sok nyughatatlanságot első eredetiben meg fojtott, és sok ezer familiát meg nyugtatott. Hasonlóképen köszönöm azt a' jó szándékát is, hogy Kigyelmed Pruffziának meg maradását Napoleon Császárnak publicistica okokkal meg mutadni igyekezett. — Mémelben, Augustus 16-ik napján, 1807. esztendőben. Fridrik Wilhelm.“

Mémelben, a' holt. i. most a' Király háza népével együtt tartózkodik, a' Pruffziai Armadiának ujonnan leendő organisatiójára egy Commissió rendeltetett ki. Ennek planuma szerént, 150 ezer emberből fog az állani ennekutánna, mellyből száz ezer mindenkor szabadságon leszen, és tsak öt-

ven ezer lefzen valóságos szolgálatban. Ezeken kívül a' föld népéből 300 ezer főből álló tartománybeli katonaság állitatik fel, melly a' háború idejen a' várakba osztattatik őrizetre, hogy eképen az egész armádia táborba szállhasson. A' költségnek meg kevesítettése végett, a' Generálisok száma meg kissebbitetik, és a' Regementeknek Obersterek lesznek a' tulajdonosfai.

Nemcsak az Armadiánál, hanem a' polgári hivataloknál, sőt még a' Királyi udvarban is meg fog a' tisztviselőknék számok kissebbitetni. A' Kir. udvarban csak egy negyed rész hagyattatik meg. A' Kir. Fő lovász mester Gr. Lindenau és Lombard Kabinethéli Tanácsos 1500 tallér penzióval nyugodalomra tétettek. — A' Frantzia fogságból ki szabadult hadi tisztek, a' mint egyszer már említettük, fél zsóldra szoritattak, lehetetlen léven mindnyájokat vagy mingyárt, vagy jövődőben volt tisztségeikbe vissza helyheztenni. Azok, a' kik a' hadi szolgálatból ki lépni kívánnak, minden halasztás nélkül tartoznak magokat jelenteni, hogy annál könnyebben leheffen azokat ki választani, a' kiket a' Király tisztségeikbe ismét vissza akár tenni. — A' Kozeli erősségben volt őrizetből lévő tiszteket, a' kik mindnyájan igen jó viselték magokat, fellyebb emelni méltoztatott a' Király.

A' 4-ik Septembéri Mémeli tudósítások szerint, egy Kir. parantsolat hirdettetett ott ki, mely fzerént minden Prussziai kikötőhelyekből ki tiltattatnak az Anglusok, és a' ki velek vagy nyilván, vagy titkon valamelly kereskedésbeli egyes-

ségben lenni tapasztaltatik, nemcsak az, hogy minden Kájóját és portékáit el veszi, hanem azon felül ahoz alkalmaztatott pénzbeli büntetés is vetetik reája.

Lengyel Országnek 2-ik és utolsó felosztatása után mindenütt Pruffziai és Brandenburgi születésű tiszttviselők állitattak ki, a' kik mivel a' Tilsiti békeffég szerént az egész Warsóviai herczegségben született Lengyelek emeltetnek a' közönséges hivatalokra, és mivel minden dolgok Lengyel nyelven fognak folytattatni, kényér nélkül maradtak, és töbnire olly nagy szegénységre jutottak, hogy kéntelenek alamisnával élni, sőt sokan nem birhatván magokkal meg bolondultak. —

Az említett utolsó békeffég szerént az Albis folyóviz bal részén fekvő Pruffziai tartományok, a' mint már közönségessen tudva vagyon, a' Westfáliai Királysághoz ragasztattak. Ehez ragasztott a' Magdeburgi herczegség is, mellynek Magdeburgon kívül leg nevezetesebb városa Hála, nemcsak Frantzia és Palatinatusi Coloniaira, és manufacturaira, hanem azon hires Vniversitásra nézve is, mellyet III. Fridrik Brandenburgiai Vál. Fejedelem, azután 1701-ik esztendőben 1. Fridrik néy alatt Király, Thomasius hires Lipsiai Professornak tanátslására, állitott vala fel, és azolta a' Német Orzági nevezetes Vniversitások közt mindenkor egy vólt. — Ezt az Vniversitást, azért, mivel annak tanuló ifjai a' Jénaí szerentsétlen ütközet alatt a' Frantziák ellen fegyverbe öltöztek, Nápoleon Császár el törölte, 's privilegiumaitól

meg fosztotta. Annak Tanítóit a' Felső Pruffziai Király az utolsó háborúnak végződése után, az Oderai Frankfurti és Königsbergi Univerzitásokra akarta fel osztani, de későbbi meg határozása szerént, Berlinbe fogja azt által tétetni, és az oda való Tudósok Akademiájával, melly egy kevés reformatiot szenvedni fog, öfzve kaptsolni.

Olasz Ország.

A' Franczia Kormányzék rendeléséből, General Miollis vezérlése alatt véletlenül 30000 főből álló Fr. hadi sereg marsirozott bé Hetruriába, és minden kikötőhelyeit, nevezeteffen Livornót el foglalta. Ennek a' történetnek okául azt teszik a' Frantzia Országi közönséges levelek, hogy Napoleon Császár kérésével, és a' Hetruriai Királyné parantsolatjával ellenkezőképen a' Livornói honnyi és idegen kereskedők, titkon sok Anglus portékákat vittek oda bé, és küldöttek Európának egyéb Országokba, nevezeteffen Nápoly, Franczia, Német Országokba, a' Helvétziai Republikába, és a' Római Statuokba. — De ez sem maradhatott titokban, magok a' Livornóbéliek közt találtattak olyanok, a' kik az ott lévő Fr. Konzulnak e' dolgot ki nyilatkoztatták. Hogy tehát az ott lévő Anglus portékákat sem másuval küldeni, sem Livornóban el rejtteni ne lehessen, azért marsiroztak oda bé a' Fr. hadi seregek olly véletlenül, és mingyárt fel keresték és el foglalták azokat a' magazinumokat, a' mellyekben az oda vitetett Anglus portékák el rejtetve valának; 15 millió piasternél töbre megyen az a' kár, mel-

lyet e' miatt magában Livornóban szenvedtek az Anglusok. —

A' 14-ik Septemberi Livornói tudósításokból ezeket olvassuk: „Francia Osztályos Generális Mioilis, úgymond, a' Velentzei Gubernátor, egyszermind minden Etruriai Országba bé ment Fr. és Olasz hadi seregeknek fő Kormányozója, tegnap következő értelmű nyomtatott hirdetményt tétetett itten közönséggé: Az alatt is, a' midőn a' városban, és a' kikötőhelyben a' vizsgálódások tartanak, a' Fr. Generál Conzul olly parantsolatot vett, hogy a' maga Agensei, és a' Policiához tartozó személyek által, minden bé jövő és kimenő portékákat szorosan még vizsgálta, minden gyanus jószágokat sequestrum vagy petsét alá vettessen, és ha ki nyilatkozik, hogy azok Anglus tulajdonok, minden kifogás nélkül confiscáltassanak, és a' közönséges magazinumba vitetteffenek. — Semmi colonialis, az az, napkéleti és napnyugoti Indiai terméseket nem lehet sem szárazon, sem vizen addig ki vinni, míg a' kiküldő, vagy ki vivő kezeset nem állit, és még nem bizonyítja, hogy a' bé hozott, vagy kivitetendő portékák Anglusokhoz nem tartoznak. — Minden kikötőhelyhen lévő hajókra Fr. strázsák állitának, és parantsolatot vettek a' Fr. tisztek az eránt, hogy a' Policia Agenseinek minden munkáikban segítségekre légyenek.“

A' Korszikából Genuába ment hajók olly hirt vittek oda, hogy a' Szárdiniai szigetben igen veszedelmes öfzye esküvés tudódott volna ki, melynek a' Királyi familia és a' jelenvaló Kormány,

szék voltak a' tárgyai; hogy Cagliari, Sassari, 's több Szárdiniai városokban sok nevezetes és fő rangú személyek fogattattak el, a' kik közül 6-an rövid katona Commissió által halálra szententziáztattak.

A' múlt September 5-ik napján egy Királyi decretum adattatott ki Nápolyban, mellynek ereje szerént olly institutumot, avagy intézetet állított fel I. Jó se f N a p o l e o n Király Aversa városában, mellyben 100 olly ifjú leány gyermekek fognak hét esztendő koroktól fogva 18 esztendő korokig neveltetni, a' kiknek édes attyok a' polgári és hadi fő hivatalokban hasznos szolgálatokat tettek. Ezek a' leány gyermekek minden affzonyi munkákra és nemekhez illendő köz hasznú tudományokra taníttatni, 's egy forma köntösben járattani, és másoktól meg különböztető tzimert fognak viselni. Ennek az institutumnak 24000 ezüst aranyra (48000 forintra) megyen esztendőnként való jövedelme, fő igazgatója és védelmezője a' Királyné, és hat meg állapotott idejű affzony személyek lesznek a' gondviselők és vigyázok. Azon institutumból leendő ki lépések után minden hajadonnak 100 ezüst aranya jár esztendőnként, férjhez menetelekor pedig 1000 ezüst arany adattatik kiházasításokra.

Spanyol Ország.

A' Madritti Kir. udvár a' Portugalliai Fő Kormányzékától azt kívánta, hogy 10 linea hajókat és fregatokat készíttessen ki, és hogy mindenkor kivezhető állapotban tartsa. Ki is készíttetett

már 7 linea hajó és 3 fregat. Illyenképen nehezen tarthattya meg Portugallia eddig való neutralitását, melynek az egész Frantzia háború alatt sok hafznát vette, de N. Britannia is sok esetekben hafznára fordította azt.

A' Madritti tudósításokból azt is olvassuk, hogy az Anglus ministerek a' Portugalliai regens herczegnek azt a' kérdést terjesztették eleibe, hogyha a' Frantziák a' Portugalliai kikötőhelyeket el foglalni igyekeznének, mellyik részre fogna hajlani, és hogy ezen esetre lehetetlen volna azt neutralisi állapotjában hagyni. Hogyha Franczia és Spanyol Országok részére hajlana, kéntelen lenne Anglia Braziliát, Madérát, és egyéb Európán kívül lévő birtokait el foglalni, és a' Portugalliai kikötőhelyeket bé záratni. Ellenben, hogyha Anglus részre hajlik, 's a' miatt a' Frantzia erőnek ellene nem álhatna, azon esetben az egész Kir. familiát Braziliába vinné egy Anglus sereg, és elegendő hadi seregek küldettnének oda, mellyeknek segítségk által a' Portugalliai Regens Herczeg, szenvedendő kárának kipótótlása vegett a' Spanyol Ámérikanak egy részét elfoglalhatná. Minden esetre el foglallyák most a' Madérai szigetet az Anglusok, és azon titkos expeditióik, mellyek most az Angliai kikötőhe:yekben készittetnek, nem másra, hanem egyedül erre tzéloznak.

Harmadszori Hiradás.

A' Pesti mobiliák, avagy házi butorok fábricájának tulajdonosai Kerner és Vogel, magok nagy szorgalmatossággal 's költséggel egészlen ujon-

nan készült mobiliás tárhazokat minden felsőbb 's alsóbb rangú Patronusaiknak, és a' Tek. Publicumnak alázatossan ajánlyák. Ebben az ő tárhazokban, vagy mobiliás magazinumokban minden névvel nevezendő szép és leg jobb izézés fzerént való mobiliák találtnak; nevezetössen nagyobb és kisebb új módi rámajú tükrök, metzsett, aranyozott, és bronzirozott luszterek, falra való lámpások 's gyertya tartók, mellyek az ertzből metzsettekhez hasonlítanak, tűzbe aranyozott, 's meg nem aranyozott órák, földre való szőnyegek, taffotából és tzitz katonból készített 's pamokkal töltött ágyterítők, pompástokokba lévő álló és függő órák, utazó iskatolák, toiletteek, sok mindenféle galanterie darabokkal együtt; nem különben mahagoni, dió- és tseresnye fákból tsinált különkülönbféle változású Fortepiánók, bronzirozott és nem bronzirozott ládák s. a. t.

Továbbá a' Csász. Kir. Hernhalsi Fabrikában tsinált mindenféle színű papiros spallirok is találtnak az ő mobiliás magazinumjokban, mellyek annyival betsesebbek lehetnek, mivel azokat éppen azon az árron lehet meg venni, mellyen magában a' fabrikában adattatnak, a' mellyeket Kerner és Vogel a' spallirozáshoz értő mesterek által mind itt, mind a' faluhelységeken illendő figetésért készek lesznek el készíttetni. — Debrében, a' Czeglédi útában, a' város háza szomszédtságában, a' Kiss Orban István házában, mind a' két fabrikának magazinumjai találtnak.